

Spis treści

Wstęp	7
Rozdział I	
BYŁO WSPANIAŁE TOWARZYSTWO	11
Marta Fik	13
Henryk Rogacki	18
Jerzy Axer	25
LAUDACJE	
Tadeusz Konwicki	31
Józef Hen	33
Marek Nowakowski	35
Janusz Tazbir	37
Joanna Kulmowa	40
Wiesław Myśliwski	42
Rozdział II	
BYWANIE POLEGA NA SIEDZENIU	47
Kawiarnia literacka – szablon o stuletniej trwałości	49
Szlakiem kawiarni literackich międzywojnia	61
Literat w mleczarni	80
Rozdział III	
TEKST I JEGO ZWIĄZEK ZE ŚWIATEM REALNYM	89
Lancet i pióro – związki medycyny i literatury	91
Sowie ambiwalencje	105
Prolongomena do badań nad anegdotą literacką	114
Młoda Polska i dwa modernizmy	126
Periodyzacja literatury polskiej XX wieku: polityka a poetyka	139
Literatura wobec niepodległości	152

Rozdział IV	
„IDZIE SKACZAĆ PO STYLACH”	171
<i>Marcholt</i> Kasprowicza jako dramat ekspresjonistyczny	173
Poeta-zgryźliwiec (drobne uwagi o paru satyrycznych wierszach Kazimierza Tetmajera)	186
Historia niepokornego ducha (Wacław Sieroszewski)	193
<i>Wariacje pocztowe</i> Brandysa na tle problematyki pastiszu	200
Wojenny (?) rozpad domu w biografii outsidera z powieści Stanisława Dygata	211
Chopin bez fortepianu (Ryszard Przybylski)	222
Rozdział V	
ZMYSŁOWY IMPULS PAMIĘCI	227
Próżna 12	229
Moje pierwsze chwile w IBL PAN	234
Jak pamiętam „Wielką Grę”	237
Polskie Radio II. 2008 – zapiski ze współczesności	241
Odpowiedzi na ankietę w sprawie Berenta	258
Odpowiedzi na ankietę w sprawie Boya	260
Indeks nazwisk	267

Tom, który oddajemy w Państwa ręce, powstał jako swoiste *silva rerum* Profesora Andrzeja Makowieckiego, wybitnego historyka literatury, badacza Młodej Polski i międzywojnia, teatrologa, człowieka o niebanalnej biografii zawodowej i prywatnej. Pozostało po Nim wiele wypowiedzi, artykułów, szkiców i esejów znakomicie napisanych, błyskotliwych i ważnych. Ukazują one wszechstronność i profesjonalizm Profesora, Jego poczucie humoru i niezwykły warsztat naukowy – rzetelny, erudycyjny, oparty na badaniach źródłowych, odporny na nowinkarskie mody literaturoznawcze. Profesor chodził własnymi drogami. Pisał lekko, ze swadą łącząc poważny wywód naukowy z humorem, niekiedy ironią, a nawet autoironią. Zajmował się obszarami, które pozostawały i, gdyby nie Jego badania, zostałyby zapewne do dziś białymi plamami na mapie literaturoznawstwa. Niepokorny eseista i skupiony badacz, erudyta i kpiarz... – dzieła Profesora są tak różnorodne, że znalezienie dla nich wspólnego mianownika jest niemożliwe: książka, która ma ambicje je wszystkie objąć, musi być niejednorodna.

Dlatego znajdują tu Państwo teksty o różnym charakterze i różnej tematyce, zarówno naukowe, jak i osobiste. Zespół redakcyjny podjął decyzję, żeby wszystkie je zachować w wersji oryginalnej – takiej, jaką nadał im Profesor. Część z nich jest opatrzona przypisami odautorskimi, inne, zwłaszcza te, które powstały z myślą o wygłoszeniu (były wykładami czy wywiadami), są ich pozbawione. Ingerencje redakcyjne zostały ograniczone do absolutnego minimum, stąd ten jednak pozorny brak precyzji.

Książka składa się z pięciu części. W pierwszej zamieszczone są teksty o ludziach, którzy Profesora fascynowali, w drugiej – o literackim „życiu kawiarnianym”, część trzecia skupia się na relacjach literatury i wpływających na nią kontekstów, czwarta poświęcona jest fascynacjom literaturą Młodej Polski, międzywojnia i współczesności, piąta obejmuje wspomnienia i wypowiedzi osobiste. Tytuł każdej z części pochodzi z zamieszczonego w niej artykułu.

Naszym celem było przybliżenie prac Profesora wszystkim, którzy wędrując Jego młodopolskimi i międzywojennymi ścieżkami, ulegli magii teatru i poddali się literackim zaczarowaniom. Chcieliśmy też dać wyraz pamięci o Człowieku wielkiego umysłu i wielkiego serca, o naszym Przyjacielu i Mistrzu.

Książka nie powstałaby bez pomocy i wsparcia Ireny Makowieckiej, żony Profesora. Dziękujemy.

Lukasz Książyk
Grzegorz Leszczyński
Marta Makowiecka
Tomasz Wroczyński
Agata Zalewska

Andrzej Makowiecki najbardziej lubił ludzi, którzy nie wyobrażali sobie życia bez książek. Nauczył się czytać w wieku 4 lat i od tego momentu właściwie nie robił nic innego. Jako szef jury Warszawskiej Nagrody Literackiej dostawał kartony z książkami, które piętrowo zalegały w mieszkaniu na Próżnej. Czytał, złościł się lub zachwycał. Finałem tych działań było przyznawanie nagrody „najwarszawściejszemu” twórcy lub twórczyni. Teksty zebrane w tym rozdziale portretują ludzi, bez których literaturoznawstwo i literatura nie wyglądałyby tak samo.